

17.03.2016

Sisäministeriö
Pelastusosasto

Lausuntopyyntö SM164967/ SMDno-2014-1619/ 22.02.2016/ SM027:00/2014

**LAUSUNTO TYÖRYHMÄN SELVITYKSESTÄ PELASTUSTOIMEN
AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVAN PÄÄLLYSTÖKOULUTUKSEN
SIIRTÄMISESTÄ SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUSTA
POLIISIAMMATTIKORKEAKOULUN VASTUULLE**

Palkansaajajärjestö Pardia ry katsoo, että työryhmän tavoitteena oli turvata pelastustoimen ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen taloudelliset toimintaedellytykset sekä sitä kautta jatkuvuus. Keino tähän määriteltiin jo työryhmän tavoitteessa / toimeksiannossa eli siirtämällä vastuu koulutuksesta Poliisiammattikorkeakoululle (Polamk).

Kuten selvityksen sivulta 4 ilmenee, tarve mahdolliselle siirrolle perustuu puhtaasti rahoituksen heikkenemiseen; ammattikorkeakoulujen perusrahoitusta on viime vuosina pienennetty yli 20 %, minkä johdosta palopäällystön koulutuksen rahoitus on vähentynyt merkittävästi.

Selvityksessä todetaan, että rahoituksen osalta tulisi toteuttaa rahoituksen siirto opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta sisäministeriön hallinnonalalle ja että siirrosta Polamk:lle aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti. Tältä osin herää kysymys, mitä rahoitusta on siirrettävissä kun koko uudistusehdotuksen taustalla on merkittävä rahoituksen vähentyminen. Tätä taustaa vasten ei myöskään ole uskottavaa kustannusten täysimääräinen korvaaminen Polamk:lle.

Pardia katsoo, että toteama on puhdasta retoriikkaa, jolla pyritään saamaan siirrolle hyväksyntä. Näkemyksemme mukaan pelastustoimen koulutuksen rahoitusongelma pyritään paikkaamaan Poliisiammattikorkeakoulun rahoituksella; jatkossa Polamk:n rahoituksella turvattaisiin siis paitsi poliisikoulutus niin myös palopäällystön koulutus. Vaikka kustannukset näennäisesti jäisivätkin ”sisäministeriön tasolle”, tulevat lisäkustannukset käytännössä sen alaiselle hallinnolle maksettavaksi eli pääsääntöisesti mitä todennäköisemmin poliisiorganisaation maksettavaksi. Tästä hyvä esimerkki on hätäkeskuslaitoksen perustaminen.

Esitetty siirto ei ole millään tavalla perusteltavissa tilanteessa, jossa on erittäin suuri tarve poliisin peruskoulutuksen määrän lisäämiseen. Vuodelle 2016 on budjetoitu 300 aloituspaikkaa ja vuoden 2017 osalta on puhuttu jopa 400 aloituspaikasta.

Koulutukseen suunnattavien määrärahojen leikkaukset eivät varmasti jää tähän. Vaarana on, että Polamk:n vastuut muiden kuin poliisien koulutuksesta lisääntyvät. Polamk:n ensisijainen tehtävä on järjestää poliisihallinnon sisäinen koulutus asianmukaisesti.

Polamk:n opiskelijoilta on poistettu oikeus opintososiaaliin etuuksiin, kun pelastustoimen opiskelijoilla kyseiset etuudet ovat säilyneet. Jos esitetty muutos toteutetaan, tulisi Polamk:ssa olemaan kahdenlaisia opiskelijoita; sellaisia, jotka ovat oikeutettuja opintososiaaliin etuuksiin ja sellaisia, jotka eivät niihin ole oikeutettuja. Tällaiseen käytäntöön ei ole mitään perustetta ja tilanne aiheuttaisikin selkeän ongelman opiskelijoiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Selvityksessä on tuotu esille näkökulmia eri oppilaitosten välisestä yhteistyöstä ja sen vaikutuksista. Pardon mielestä huomattava osa koulutuksen siirtoa Polamk:iin tukevista näkökulmista on enemmän tai vähemmän keinotekoisia, jopa väkisin keksittyjä. Näkökulmia ei ole myöskään tarpeeksi avattu ja perusteltu. Näyttää siltä, että työryhmän toimeksianto on haitannut asian objektiivista selvittämistä. Työryhmän selvityksen tarkoituksena on selkeästi saada lukija vakuuttuneeksi jo etukäteen asetetusta näkemyksestä. Huomioita tältä osin:

- Pelastusopiston ja Savonia-amk:n välisen yhteistyön jatkamiselle olisi selkeästi paremmat perusteet ottaen huomioon mm. Savonian muu koulutustarjonta. Polamk:n muu koulutustarjonta ei ole samaa tasoa.
- Poliisilla ja pelastustoimella ei ole niin paljoa yhteistä työssään, että nyt esillä oleva opetuksen keskittäminen olisi sitä kautta perusteltua.
- Jokin synergia tulee laskea myös sille, että Pelastusopisto ja Savonia sijaitsevat samalla paikkakunnalla; ei voi olla täysin merkityksetöntä, onko välimatka 9 kilometriä Kuopion sisällä, vai 289 kilometriä välillä Kuopio-Tampere.
- Opiskelijamäärä on kaiken kaikkiaan vuosittain 443, joista päällystökoulutuksessa vuosittain eri vaiheissa olevia opiskelijoita on 133. Suunnitelma tuntuu melkoiselta remontilta näin pienen opiskelijamäärän liikuttelemiseksi.
- Selvityksen mukaisessa mallissa ongelma syntyy siitä, että päällystön ja miehistön koulutus eri paikkakunnilla vähentää sitä lisäarvoa mikä nyt Kuopiossa on koulutuksessa saatu.
- Opetushenkilökunnan virkakiertoa käytetään yhtenä Polamk:iin siirtoa tukevana perusteena. Perusteita tällä näkökulmalle ei ole annettu, eikä löydettävissä.
- On käsittämätöntä, että toisaalta koulutusta keskitetään ja haetaan synergiaa suuruudesta ja toisaalta Kuopion Pelastusopisto jää yhdeltä osaltaan torsioksi.
- Ammattitaidon kehittämiseksi yhteistyö ja perehtyminen miehistön koulutukseen ovat päällystölle avaavaa ja sen vuoksikin pidämme päällystökoulutuksen säilyttämistä Savonia AMK:ssa tärkeänä.
- Huomioon otettavaa on myös rahoituksen riittämättömyys. Asiakirjoista ei käy ilmi onko Polamk:lla riittävästi resursseja tähän koulutukseen?
- Pelastusopiston rehtori Vidgren kiinnittää eriävässä mielipiteessään myös huomiota tavoitteen ja toteutuksen ristiriitaan: Päällystön koulutus ei välttämättä parane, eikä varmasti ole taloudellisempaa siirtää koulutusta Tampereelle. Uudelleenorganisointi tuo aina uusia kuluja ja Kuopion Pelastusopiston opintososiaalisten edellytysten taloudellinen pohja romahtaa.
- Maantieteellisesti ajatellen myös Itä-Suomen koulutuspaikat vähenevät koko ajan. Tampereella on jo runsaasti oppilaitoksia, varsinkin korkeakouluja.
- Selvityksestä puuttuu näkökulma – pelastusalan kokonaisvaltainen käsittely. Entä hätäkeskustoiminnan johtaminen?
- Henkilöstövaikutuksista on otsikko, mutta ei sisältöä. Siirtyykö henkilökuntaa muuta kuin opettajia? Tuleeko henkilöstövähennystarvetta Kuopiossa?
- Kuopion oppilaitosten toimintaedellytyksiä heikennetään kahden oppilaitoksen osalta. Jos Savonlinna vielä menettää opettajankoulutuksen on Itä-Suomessa kolmen oppilaitoksen menetykset ja niiden kerrannaisvaikutukset. Hakeeko hallitus muutostukea EU:sta myös tänne?

- Asia olisi syytä valmistella uudelleen, selvityksen tavoitteen ja toteutuksen ristiriita on niin ilmeinen.

Esityksen sivulla 26, kohdassa 6 esitetyt vaikutusarvioinnit ovat täysin puutteelliset. Kuten muissakin valtion hankkeissa, tässäkään ei ole lähdetty selvittämään uudistuksesta aiheutuvia kertaluonteisia tai pysyviä kustannuksia.

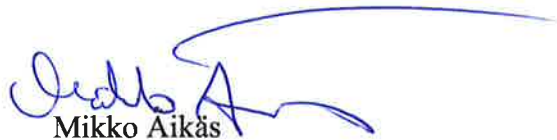
Poliisihallituksen ja Poliisiammattikorkeakoulun pitäisi keskittyä rekrytoimaan riittävä määrä päteviä hakijoita poliisikoulutukseen. Tulevien vuosien haasteet ovat riittäviä ilman nyt esillä olevaa uutta tehtäväkokonaisuutta.

Savonia-ammattikorkeakoulu ja Pelastusopisto tekevät hyvää ja ansiokasta yhteistyötä aluepoliittisesti tärkeällä alueella. Tätä toimintaa tulee jatkossakin tukea.

Suunnitellusta muutoksesta ei tulisi olemaan poliisille, palopäällystön ammattitaidon kohottamiselle, tai sisäiselle turvallisuudelle kokonaisuudessaan mitään hyötyä, pikemminkin päinvastoin.

Harri Sirén
Neuvottelujohtaja

Mikko Aikäs
Asiamies